NN 72/2020 (24.6.2020.), Pravilnik o praćenju kvalitete zraka

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE

1410

Na temelju članka 23. Zakona o zaštiti zraka (»Narodne novine«, br. 127/19), ministar zaštite okoliša i energetike donio je

PRAVILNIK

O PRAĆENJU KVALITETE ZRAKA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom propisuje način praćenja kvalitete zraka i prikupljanja podataka, mjerila za lokacije mjernih mjesta, mjerila za određivanje minimalnog broja mjernih mjesta, referentne metode mjerenja, način dokazivanja ekvivalentnosti za druge metode mjerenja, način provjere kvalitete mjerenja i podataka, kao i način obrade i prikaza rezultata i usklađenost s hrvatskim normama, način provjere ispravnosti i umjeravanja mjernih uređaja, način i troškove rada referentnih laboratorija, osnivanje i način rada povjerenstva za praćenje rada referentnih laboratorija, način dostavljanja podataka za potrebe informacijskog sustava zaštite zraka, sadržaj godišnjeg izvješća i način redovitog informiranja javnosti.

Članak 2.

Ovim Pravilnikom u hrvatsko zakonodavstvo preuzimaju se sljedeći akti Europske unije:

– Direktiva Komisije (EU) 2015/1480 od 28. kolovoza 2015. o izmjeni određenih priloga direktivama 2004/107/EZ i 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za referentne metode, validaciju podataka i lokaciju mjernih točaka uzorkovanja za ocjenjivanje kvalitete zraka (SL L 224, 29. 8. 2015.)

– Direktiva 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o kvaliteti zraka i čistijem zraku za Europu (SL L 152, 11. 6. 2008.)

– Direktiva 2004/107/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. koja se odnosi na arsen, kadmij, živu, nikal i policikličke aromatske ugljikovodike u zraku (SL L 23, 26. 1. 2005.).

Članak 3.

(1) Pojmovi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sljedeća značenja:

1. *mjerno razdoblje:* razdoblje od prvog do posljednjeg mjerenja

2. *ispitni laboratorij:* pravna osoba ili posebna organizacijska cjelina u pravnoj osobi koja je sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita zraka ishodila dozvolu Ministarstva za obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka na području Republike Hrvatske

3. *referentni laboratorij:* pravna osoba ili posebna organizacijska cjelina u pravnoj osobi koja je sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita zraka ishodila dozvolu Ministarstva za obavljanje djelatnosti osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka na području Republike Hrvatske

4. *EMEP (European Monitoring and Evaluation Programme):* Program suradnje za praćenje i procjenu prekograničnog prijenosa onečišćujućih tvari u zraku na velike udaljenosti u Europi uz Konvenciju o dalekosežnom prekograničnom prijenosu onečišćujućih tvari iz 1979. (»Narodne novine – Međunarodni ugovori«, broj 12/93) (u daljnjem tekstu: EMEP)

5. *EMEP mjerne postaje:* mjerne postaje u okviru EMEP-a Razina-1 i Razina-2 kako su definirane posebnim propisom kojim se utvrđuje popis mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i lokacija mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka (u daljnjem tekstu: EMEP mjerne postaje)

6. *EBAS:* globalna baza podataka mjerenja kemijskog sastava i fizikalnih svojstava atmosfere uspostavljena u okviru EMEP-a za potrebe dugoročnog praćenja i istraživanja atmosferskih procesa i pojava prekograničnog, daljinskog prijenosa i taloženja onečišćenja (u daljnjem tekstu: EBAS baza)

7. *tipsko odobrenje:* Izjava o sukladnosti mjernih uređaja izdana od strane odgovornih tijela u drugim državama članicama na osnovi izvješća o ispitivanju opreme prema zahtjevima učinkovitosti referentnih metoda koje su proveli ispitni laboratoriji akreditirani u skladu s mjerodavnom usklađenom normom za ispitne i umjerne laboratorije.

(2) Osim pojmova iz stavka 1. ovoga članka, pojedini pojmovi koji se koriste u ovom Pravilniku sukladni su pojmovima utvrđenim u zakonu kojim se uređuje zaštita zraka i posebnom propisu kojim se uređuju razine onečišćujućih tvari u zraku.

(3) Za norme i metode mjerenja za koje nije navedena godina izdanja u ovom Pravilniku, primjenjuju se zadnja važeća izdanja istih uključujući njihove izmjene i dopune objavljene u službenom glasilu Hrvatskog zavoda za norme.

II. NAČIN PRAĆENJA KVALITETE ZRAKA I PRIKUPLJANJA PODATAKA, MJERILA ZA LOKACIJE MJERNIH MJESTA I MJERILA ZA ODREĐIVANJE MINIMALNOG BROJA TOČAKA UZORKOVANJA

Članak 4.

(1) Za potrebe praćenja kvalitete zraka i prikupljanja podataka mora se osigurati:

– stalna mjerna mjesta na teritoriju Republike Hrvatske

– neprekidno i/ili povremeno mjerenje/uzorkovanje koncentracija onečišćujućih tvari u zraku na stalnim mjernim mjestima

– povremeno mjerenje/uzorkovanje koncentracija onečišćujućih tvari na privremeno određenim mjernim mjestima

– prijenos, obrada, provjera valjanosti i analiza podataka mjerenja i/ili uzorkovanja na mjernim mjestima

– provjera kvalitete mjernih postupaka te podataka dobivenih mjerenjem i/ili uzorkovanjem na mjernim mjestima

– održavanje mjernih mjesta, mjernih uređaja i opreme za prihvat i prijenos podataka.

(2) Uspostava mreže stalnih mjernih mjesta iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka zahtjeva:

– planiranje lokacija stalnih mjernih mjesta na makrorazini

– određivanje lokacija stalnih mjernih mjesta na mikrorazini, značajnih za ocjenjivanje razine onečišćenosti

– uređivanje i osiguranje stalnih mjernih mjesta

– uspostavu tehničkih uvjeta za mjerenje i/ili uzorkovanje koncentracija onečišćujućih tvari na stalnim mjernim mjestima: postavljanje odgovarajućeg objekta za smještaj mjernih uređaja, osiguranje zaštite od atmosferskog električnog pražnjenja, uspostavu strujnog priključka, osiguranje stabilnog napona, uspostavu komunikacijskog priključka, osiguranje sustava hlađenja/grijanja, uspostavu sustava za zaštitu uređaja te opremanje stalnih mjernih mjesta s opremom za sakupljanje, pohranjivanje, obradu i prijenos podataka.

(3) Odredbe stavka 2. ovoga članka primjenjuju se odgovarajuće i na uspostavu privremenih mjernih mjesta iz stavka 1. podstavka 3. ovoga članka.

Članak 5.

(1) Razina onečišćenosti zraka prati se mjerenjem koncentracija onečišćujućih tvari u zraku mjernim uređajima za automatsko mjerenje i/ili uzorkovanjem uz fizikalno-kemijsku analizu u laboratoriju.

(2) Postupak uzorkovanja obuhvaća pripremu, uzimanje, čuvanje i prijevoz uzoraka do laboratorija, a uzorci se ispituju, određuju, mjere ili analiziraju u laboratoriju fizikalno-kemijskom analizom.

(3) Rezultati mjerenja i/ili uzorkovanja onečišćujućih tvari vrednuju se prema propisanim graničnim vrijednostima, granicama tolerancije, ciljnim vrijednostima i dugoročnom cilju za prizemni ozon.

Članak 6.

(1) Stalno mjerno mjesto mora biti opremljeno uređajima za sakupljanje, pohranjivanje i prijenos podataka u informacijski sustav kvalitete zraka.

(2) U cilju osiguranja minimalnog obuhvata podataka za ocjenjivanje razine onečišćenosti zraka na cijelom teritoriju Republike Hrvatske, za stalna mjerna mjesta moraju se osigurati rezervni ili zamjenski mjerni uređaji.

Članak 7.

Pri procjenjivanju razine onečišćenosti zraka može se mjerenje koncentracija onečišćujućih tvari u zraku nadomjestiti rezultatima modeliranja kvalitete zraka ili drugih objektivnih metoda ocjenjivanja razine onečišćenosti zraka samo za zone i aglomeracije u kojima razina onečišćenosti onečišćujućih tvari ne prekoračuje donji prag procjene sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita zraka.

Članak 8.

Razina onečišćenosti ocjenjuje se na osnovi rezultata mjerenja iz članka 5. ovoga Pravilnika te drugih raspoloživih podataka, kao što su podaci dobiveni modeliranjem prijenosa i disperzije onečišćujućih tvari odgovarajućim atmosferskim modelima, drugim metodama procjene i mjerila koji se primjenjuju temeljem propisa na području Europske unije te podataka iz registra onečišćivanja okoliša.

Članak 9.

(1) Lokacije točaka uzorkovanja za mjerenje sumporovog dioksida (SO_2), dušikovog dioksida (NO_2) i dušikovih oksida (NOx), lebdećih čestica (PM_{10} i $PM_{2,5}$), olova (Pb), benzena (C_6H_6) i ugljikovog monoksida (CO) u zraku u zonama i aglomeracijama, određuju se pomoću kriterija propisanih u Prilogu 1. ovoga Pravilnika.

(2) Lokacije stalnih mjernih mjesta za mjerenje daljinskog i prekograničnog prijenosa onečišćujućih tvari u zraku i oborini u odabranim zonama te mjernih mjesta za mjerenje koncentracija onečišćujućih tvari u zraku prema EMEP-u određuju se primjenom mjerila propisanih u Prilogu 2. ovoga Pravilnika.

(3) Lokacije stalnih mjernih mjesta za mjerenje ukupne koncentracije i kemijskog sastava lebdećih čestica $PM_{2,5}$ u ruralnim pozadinskim područjima i odabranim gradskim područjima određuju se primjenom mjerila propisanih u Prilogu 3. ovoga Pravilnika.

(4) Lokacije stalnih mjernih mjesta za mjerenje koncentracija prizemnog ozona (O_3) u zraku određuju se primjenom mjerila propisanih u Prilogu 4. ovoga Pravilnika. Na najmanje jednom stalnom mjernom mjestu za mjerenje koncentracija prizemnog ozona u zraku mora se osigurati i mjerenje prekursora prizemnog ozona navedenih u posebnom propisu kojim se uređuju razine onečišćujućih tvari u zraku.

(5) Onečišćujuće tvari koje nisu navedene u Prilogu 1. ovoga Pravilnika, a za koje su propisane granične vrijednosti koncentracija u zraku u posebnom propisu kojim se uređuju razine onečišćujućih tvari u zraku, mjere se na odabranim stalnim mjernim mjestima prema zahtjevima iz Priloga 1. ovoga Pravilnika.

Članak 10.

(1) Najmanji broj stalnih mjernih mjesta za mjerenje koncentracija onečišćujućih tvari u zraku utvrđuje se na osnovi mjerila propisanih u Prilogu 5. ovoga Pravilnika.

(2) Najmanji broj stalnih mjernih mjesta za mjerenje koncentracija prizemnog ozona u zraku određuje se primjenom mjerila propisanih u Prilogu 6. ovoga Pravilnika.

III. REFERENTNE METODE, DRUGE METODE, NAČIN PROVJERE KVALITETE MJERENJA I PODATAKA KAO I NAČIN OBRADE I PRIKAZA REZULTATA

Članak 11.

(1) Mjerna oprema koja se koristi na teritoriju Republike Hrvatske za praćenje koncentracija onečišćujućih tvari u zraku na mjernim mjestima iz članka 4. stavka 1. ovog Pravilnika mora biti u skladu s propisanim referentnim metodama mjerenja iz Priloga 7. Dio I. točke A. tablice 1., točke B. tablice 2. i točke D. tablice D.2. ovoga Pravilnika ili ekvivalentnim metodama mjerenja.

(2) Osim propisanih referentnih metoda mjerenja iz stavka 1. ovoga članka mogu se koristiti i druge metode mjerenja. Rezultati dobiveni drugim metodama mjerenja moraju biti ekvivalentni rezultatima dobivenim primjenom referentnih metoda mjerenja iz Priloga 7. Dio I. točke A. tablice 1., točke B. tablice 2. i točke D. tablice D.2. ovoga Pravilnika što se dokazuje izvješćem o provedenim testovima ekvivalencije sukladno smjernicama Europske komisije o dokazivanju ekvivalencije.

(3) Ministarstvo dostavlja izvješće iz stavka 2. ovoga članka Europskoj komisiji na njen zahtjev.

(4) Iznimno, za mjerenje za potrebe provedbe EMEP-a u Republici Hrvatskoj za koje ne postoje referentne metode mjerenja te za druge metode iz Priloga 7. Dio I. točke C. tablice 3., točke D. tablice D.1., točke E. tablice 4., točke F. i točke G. tablice 5. ovoga Pravilnika, ne dokazuje se ekvivalentnost iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Iznimno, postojeća mjerna oprema nabavljena prije 11. lipnja 2010. godine i koja ne posjeduje prihvaćeno tipsko odobrenje, a koja se koristi na teritoriju Republike Hrvatske za praćenje koncentracija onečišćujućih tvari u zraku mora biti tehnički održavana radi osiguranja ispravnog rada mjerne opreme. Mjerna oprema mora biti ugođena nakon provedbe servisa mjerne opreme i potrebno je provesti kontrolu kvalitete rada mjerne opreme s dokazanom mjernom sljedivosti u skladu s referentnim metodama mjerenja iz Priloga 7. Dio I. točke A. tablice 1., točke B. tablice 2. i točke D. tablice D.2.

Članak 12.

U svrhu određivanja ciljeva kvalitete podataka za ocjenjivanje razine onečišćenosti s obzirom na najmanji obuhvat podataka, mjernu nesigurnost mjerenja i modeliranja primjenjuju se kriteriji navedeni u Prilogu 8. ovoga Pravilnika.

Članak 13.

Način provjere kvalitete mjerenja i podataka, način obrade i prikaza rezultata te ocjena njihove kvalitete, provodi se prema propisanim referentnim metodama mjerenja i zahtjevu usklađene norme za ispitne i umjerne laboratorije.

Članak 14.

Ugađanje, kontrola kvalitete rada mjerne opreme i sljedivost mjerenja obavlja se prema propisanim referentnim metodama mjerenja i prema usklađenoj normi za ispitne i umjerne laboratorije.

Članak 15.

(1) Mjerna oprema iz članka 11. stavka 1. ovoga Pravilnika mora biti popraćena prihvaćenim tipskim odobrenjem kojim se dokazuje da mjerna oprema za mjerenje onečišćujućih tvari iz Priloga 7., Dio I., točke A. tablice 1. (osim za onečišćujuće tvari PM_{10}, $PM_{2,5}$ i ukupnu plinovitu živu) ovoga Pravilnika zadovoljava kriterije prihvatljivosti kontrole kvalitete rada mjerne opreme.

(2) Izvješća o ispitivanju mjerne opreme prema zahtjevima učinkovitosti referentnih metoda izdana u drugim državama članicama Europske unije sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita zraka prihvaća Državni zavod za mjeriteljstvo, te popis prihvaćenih izvješća objavljuje na vlastitim internetskim stranicama.

(3) Mjerni uređaji za sakupljanje frakcija lebdećih čestica PM_{10} i $PM_{2,5}$ (u daljnjem tekstu: sakupljači) moraju izvedbom impaktora i volumnim protokom zraka zadovoljavati zahtjeve referentnih metoda iz Priloga 7., Dio I., točke A. tablice 1. ovoga Pravilnika. U protivnom je nužno provesti test ekvivalencije sakupljača.

IV. NAČIN I TROŠKOVI RADA REFERENTNIH LABORATORIJA

Članak 16.

Referentni laboratoriji mogu obavljati djelatnost osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka za ispitne laboratorije ako ishode dozvolu Ministarstva sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita zraka.

Članak 17.

(1) Za ispitne laboratorije, na njihov zahtjev, referentni laboratoriji u vlastitom laboratoriju dužni su:

– za automatske mjerne uređaje za mjerenje onečišćujućih tvari iz Priloga 7., Dio I., točke A. tablice 1. (osim za onečišćujuće tvari PM_{10}, $PM_{2,5}$ i ukupnu plinovitu živu) i točke E. tablice 4. ovog Pravilnika najmanje jedanput godišnje u vlastitom laboratoriju obaviti poslove osiguravanja mjerne sljedivosti sukladno usklađenoj normi za ispitne i umjerne laboratorije te obaviti provođenje testova kontrole kvalitete rada mjerne opreme

– jednom u pet godina provesti ispitivanje ekvivalencije nereferentnih sakupljača PM_{10} i $PM_{2,5}$ frakcija lebdećih čestica s referentnim sakupljačima u skladu s normom HRN EN 12341

– jednom u pet godina provesti ispitivanje ekvivalencije automatskih mjernih uređaja za mjerenje PM_{10} i $PM_{2,5}$ frakcija lebdećih čestica s referentnim sakupljačima uključujući određivanje mjerne nesigurnosti i korekcijskih pravaca na svakom mjernom mjestu po sezonama.

(2) Poslovi iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka obuhvaćaju:

– osiguranje mjerne sljedivosti etalonima sljedivim do SI jedinica

– aktivnosti tijekom kontrole kvalitete rada mjerne opreme, a koje su propisane i definirane u referentnim metodama mjerenja iz Priloga 7., Dio I., točke A. tablice 1. ovoga Pravilnika za pojedinu onečišćujuću tvar.

(3) U svrhu ispitivanja sposobnosti ispitnih laboratorija i usporedivosti podataka, referentni laboratoriji koji posjeduju dozvolu Ministarstva za ispitivanje sposobnosti sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita zraka mogu organizirati ispitivanja sposobnosti ispitnih laboratorija za praćenje kvalitete zraka međulaboratorijskim usporedbama na nacionalnoj razini. Ispitivanje sposobnosti obavlja se prema mjerodavnoj usklađenoj normi za ispitivanje sposobnosti.

Članak 18.

Referentni laboratorij izdaje ispitnom laboratoriju potvrdu o osiguranju kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka za svaku metodu mjerenja posebno sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita zraka.

Članak 19.

(1) Za potrebe izdavanja potvrde iz članka 18. ovoga Pravilnika, ispitni laboratoriji dužni su u svrhu osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka omogućiti referentnom laboratoriju za točke 1., 2., 3. (osim podtočki 4. i 5.) i 4. ovoga stavka jedanput godišnje, a za podtočke 4. i 5. točke 3. ovoga stavka jedanput u pet godina provjeru sljedećeg:

1. Za mjerenje onečišćujućih tvari, osim PM_{10}, $PM_{2,5}$ i ukupne plinovite žive, na automatskim mjernim uređajima:

– sukladnosti mjerne opreme prema zahtjevima metoda mjerenja iz Priloga 7., Dio I., točke A. tablice 1. i točke E. tablice 4. ovoga Pravilnika

– osiguranje mjerne sljedivosti mjerenja onečišćujućih tvari u skladu sa zahtjevima referentnih metoda mjerenja iz Priloga 7., Dio I., točke A. tablice 1. ovoga Pravilnika

– rezultati aktivnosti tijekom kontrole kvalitete rada mjerne opreme za mjerenje NO/NO_2, SO_2, CO, O_3, i C_6H_6 u skladu sa zahtjevima referentnih metoda mjerenja iz Priloga 7., Dio I., točke A. tablice 1. ovoga Pravilnika.

2. Za mjerenje ukupne plinovite žive drugim metodama provjeru uzorkovanja zraka sa mjeračem protoka sljedivim sukladno usklađenoj normi za ispitne i umjerne laboratorije te provjeru mjerne sljedivosti za laboratorijske analize sukladno usklađenoj normi za ispitne i umjerne laboratorije.

3. Za mjerenje i analizu lebdećih čestica PM_{10} i $PM_{2,5}$:

– sakupljanja PM_{10} i $PM_{2.5}$ frakcije lebdećih čestica sakupljačima volumnog protoka i konstrukcije ulaza definiranim u normi HRN EN 12341 (referentni sakupljači) ili nereferentnim sakupljačem kojem je dokazana ekvivalencija u skladu s normom HRN EN 12341

– gravimetrijskog određivanja mase sakupljenih dnevnih uzoraka lebdećih čestica u klimatiziranim uvjetima, i vagom kako je definirano u poglavljima 5.2 i 6. norme HRN EN 12341

– redovnog održavanja sakupljača, vage i osiguravanja mikroklimatskih uvjeta u vagaonici; posjedovanja važeće sljedive umjernice za vagu i termo-higrometar te uspješno sudjelovanje na međulaboratorijskim usporedbama

– ekvivalencije nereferentnih sakupljača PM_{10} i $PM_{2.5}$ frakcija lebdećih čestica s referentnim sakupljačima u skladu s HRN EN 12341

– ekvivalencije automatskih mjernih uređaja za mjerenje PM_{10} i $PM_{2.5}$ frakcija lebdećih čestica s referentnim sakupljačima uključujući određivanje mjerne nesigurnosti i korekcijskih pravaca na svakom mjernom mjestu po sezonama

– provedbu laboratorijske analize sastava lebdećih čestica PM_{10} i $PM_{2,5}$ prema zahtjevima metoda navedenim u Prilogu 7., Dio I., točki B. tablici 2. i točki C. tablici 3. ovoga Pravilnika

– mjernu sljedivost sukladno usklađenoj normi za ispitne i umjerne laboratorije pri provođenju analiza kemijskog sastava lebdećih čestica PM_{10} i $PM_{2,5}$.

4. Za mjerenja ukupne taložne tvari i metala arsena (As), kadmija (Cd), nikla (Ni) i olova (Pb) u njoj:

– sakupljanje uzoraka u skladu s zahtjevima metoda iz Priloga 7., Dio I., točke D. tablica D.1. i D.2. ovoga Pravilnika

– laboratorijske analize – mjernu sljedivost sukladno usklađenoj normi za ispitne i umjerne laboratorije.

(2) O rezultatima provjere ispitnih laboratorija referentni laboratorij sastavlja zapisnik o zadovoljavanju zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Sastavni dio zapisnika iz stavka 2. ovoga članka su Obrasci Z1 do Z6 čiji su izgled i sadržaj propisani u Prilogu 9. ovoga Pravilnika.

(4) U slučaju zadovoljavanja zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka referentni laboratorij sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita zraka izdaje potvrdu ispitnom laboratoriju o zadovoljavanju uvjeta za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka za svaku metodu mjerenja i svako mjerno mjesto posebno sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita zraka.

(5) Za druge metode mjerenja onečišćujućih tvari u zraku za koje postoje referentne metode referentni laboratorij izdaje potvrdu ispitnom laboratoriju na temelju izvješća o provedbi testa ekvivalencije prema referentnim metodama sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita zraka.

(6) U svrhu dokazivanja mjerne i umjerne sposobnosti referentnog laboratorija, referentni laboratorij dužan je najmanje jedanput u tri godine sudjelovati na ispitivanju sposobnosti međulaboratorijskim usporedbama sa drugim referentnim laboratorijima država članica Europske unije koje organizira Europska komisija pri Zajedničkom istraživačkom centru. Razdoblje između ispitivanja sposobnosti može biti duže samo ukoliko se iste održavaju rjeđe od svake treće godine.

(7) Ako rezultati sudjelovanja iz stavka 6. ovoga članka nisu zadovoljavajući, referentni laboratorij je dužan na sljedećem sudjelovanju ispitivanja sposobnosti međulaboratorijskim usporedbama pokazati zadovoljavajuće sanacijske mjere kojima je otklonio nesukladnosti i o njima podnijeti izvješće Zajedničkom istraživačkom centru.

Članak 20.

(1) Referentni laboratoriji dostavljaju Ministarstvu godišnji program rada s iskazanim troškovima za poslove iz članka 19. stavka 6. ovoga Pravilnika najkasnije do 30. rujna tekuće godine za sljedeću kalendarsku godinu.

(2) Referentni laboratoriji dostavljaju Ministarstvu izvješće o provedbi programa rada iz stavka 1. ovoga članka najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu temeljem kojeg ostvaruju pravo na pokriće troškova.

V. OSNIVANJE I NAČIN RADA POVJERENSTVA ZA PRAĆENJE RADA REFERENTNIH LABORATORIJA

Članak 21.